

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 14-04-2021 r.

VII.5600.4157.2020.MM

**Pan
Dariusz Piontkowski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji i Nauki**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek zawierający postulat umożliwienia uczniom niepełnoletnim samodzielnego decydowania o uczestnictwie w lekcjach religii i etyki. Wydaje się, że możliwe byłoby rozważenie obniżenia granicy wiekowej wskazanej w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327). Zgodnie z art. 14 Konwencji o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.) państwa-strony są zobowiązane do respektowania prawa dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania oraz respektowania praw i obowiązków rodziców lub, w odpowiednich przypadkach, opiekunów prawnych odnośnie do ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka. Przepis ten wskazuje więc na korzystanie ze swobody wyznania przez samo dziecko. Jest to zgodne z ogólną koncepcją odpowiedzialności rodzicielskiej przyjętą w tej konwencji, w myśl której odpowiedzialność rodzicielska musi być realizowana w sposób odpowiadający rozwojowi zdolności dziecka (art. 5 Konwencji) i w oparciu o najlepszy interes dziecka (art. 18 ust. 1 Konwencji)¹.

---

¹ Zob. *Podręcznik prawa europejskiego dotyczącego praw dziecka*, dostępny: https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_POL.PDF

Koncepcja ta znalazła również odzwierciedlenie w art. 48 ust. 1 Konstytucji RP rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. W doktrynie wyrażany jest pogląd, że przepis ten ma na celu zapewnienie poszanowania zdania dziecka, przede wszystkim poszanowania jego wolności sumienia i wyznania oraz przekonań. Postanowienie to chronić miało dziecko przed presją nakierowaną na przyjęcie poglądów anty lub areligijnych albo przeciwnie, religijnych, gdy są one wyznawane przez rodziców, lecz nie są podzielane przez dojrzewające dzieci².

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się do Pana Ministra o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie. Proszę także o przekazanie informacji, czy do Ministerstwa Edukacji i Nauki wpływają wnioski obywateli dotyczące art. 12 ustawy o systemie oświaty.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

---

² W. Borysiak, *Art. 48 [Prawo do wychowania dzieci; ograniczenie praw rodzicielskich]*, [w:] *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis 2016.